

Structuri de Date

Anul universitar 2018-2019

Prof. Adina Magda Florea

Curs Nr. 8

- ☐ Cozi de prioritate (heap)
- ☐ Structuri Heap
- ☐ Heapsort
- ☐ Treap

1. ADT Cozi de prioritate

- Pornesc de la structura de tip coada (ADT coadă)
- Sunt **o generalizare a tipului de date abstracte (ADT) coadă** în care **fiecare element are asociată o prioritate** iar elementele sunt extrase din coadă în ordinea acestei priorități
- Primul element extras din coada este elementul cu cea mai mare prioritate – ***heap max***, sau elementul cu cea mai mică prioritate – ***heap min***
- Au foarte multe aplicații

ADT Cozi de prioritate

- ADT implementat deja in unele limbaje
  - C++: `priority_queue`
  - Java: `PriorityQueue`
  - Python: `heapq`
- Printre algoritmii care folosesc PQ:
  - Algoritmul lui Dijkstra
  - Algoritmul lui Prim
  - Algoritmul lui Huffman
  - Heapsort .....

2. Operații de bază

ADT PQ (Priority Queue)

- **PQInit** - inițializează coada
- **PQEmpty** – verifică coadă vidă
- **Insert** – inserează un element în coada de priorități
- **ExtractMax** – elimină elementul cu prioritate maximă

Operații suplimentare

ADT PQ (Priority Queue)

- **GetMax** – întoarce elementul cu prioritatea maximă (fără a-l elimina din coadă)
- **ExtractEl** – elimină din coadă un anumit element (nu neapărat maximul)
- **ChangePri** – schimbă prioritatea unui element din coada de priorități
- **BuildPQ** – construiește o coadă de priorități pornind de la o secvență de elemente
- **JoinPQs** – combină 2 PQ într-o singură PQ

Exemplu

- O **literă** înseamnă inserarea acelei litere în coada de prioritati (Insert) și * înseamnă eliminarea elementului cu prioritate maximă (ExtractMax)
- Care este secvența de elemente obținută prin inserare și eliminare din coada de prioritati ca rezultat al următorului șir de comenzi, considerând poziția literei în alfabet ca prioritatea elementului?

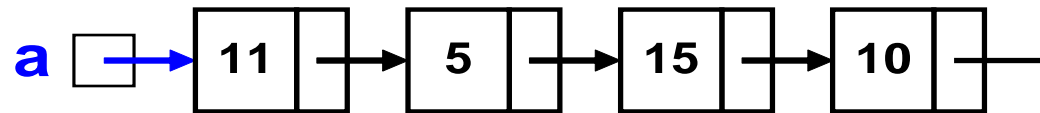
P R I O * R * * I * T * Y * * *

3. Implementări elementare

- Putem utiliza diverse structuri pentru a implementa o coadă de priorități

- **Listă nesortată**

- **Insert e** – adaugă elementul **e** la sfârșit
- **ExtractMax** – parcurge lista pt a găsi maximul

Implementări elementare

- **Vector nesortat**

11	5	15	10				
----	---	----	----	--	--	--	--

- **Insert e** – adaugă elementul **e** la sfârșit
- **ExtractMax** – parcurge vectorul pt a găsi maximul

Implementări elementare

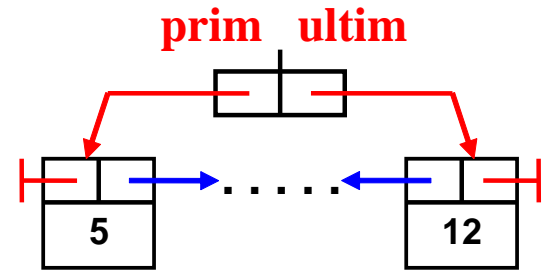
- **Vector sortat**

5	7	10	12				
---	---	----	----	--	--	--	--

- **ExtractMax** – extrage ultimul element
- **Insert e** – găsește poziția pentru **e** (folosind căutare binară de exemplu), deplasează apoi elementele la dreapta cu 1, inserează

Implementări elementare

- **Listă sortată**

- **ExtractMax** – extrage ultimul element
- **Insert e** – găsește poziția pentru **e** și inserează

Implementări elementare

	Insert	ExtractMax
Vector sau listă nesortată	$O(1)$	$O(n)$
Vector sau listă sortată	$O(n)$	$O(1)$

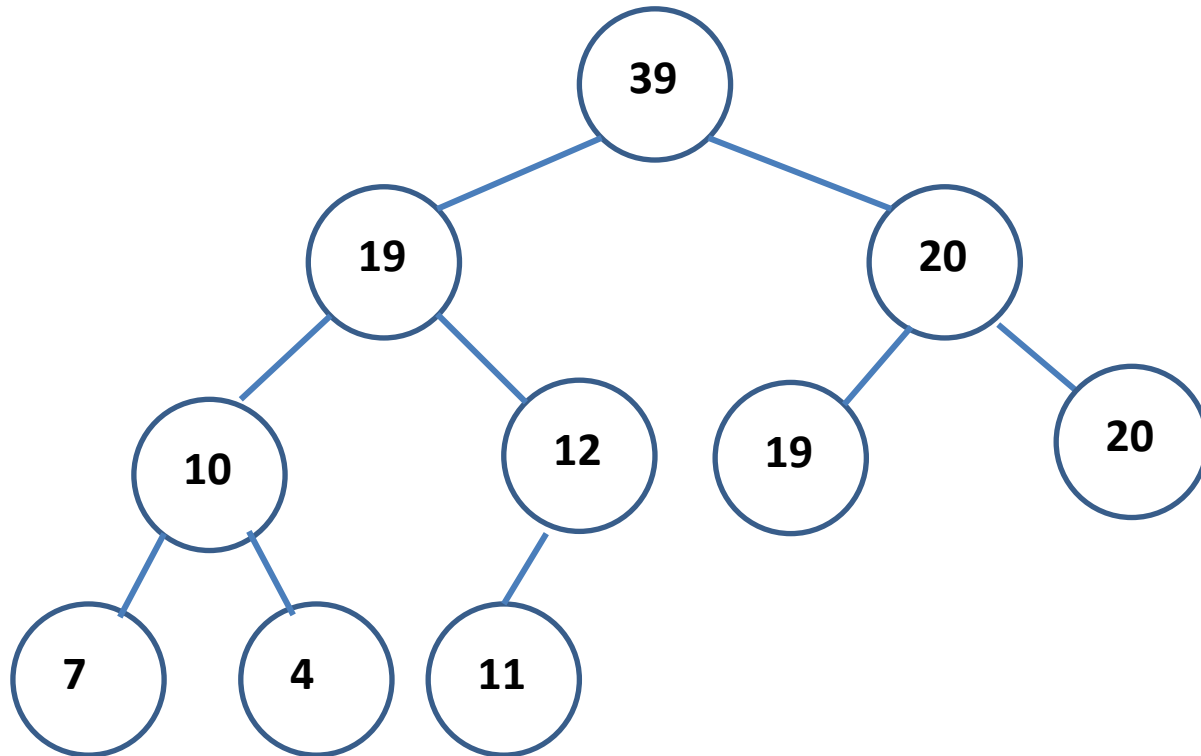
4. Structura de date Heap

- Permite implementarea eficientă a operațiilor cu cozi de prioritate
- Un **heap-max binar** este un **arbore binar** cu proprietatea: pentru orice nod, **cheia nodului este mai mare decât cheile din nodurile copii**, dacă există copii
- *Proprietatea de ordonare a heap-ului* (heap order property)

HEAP Max

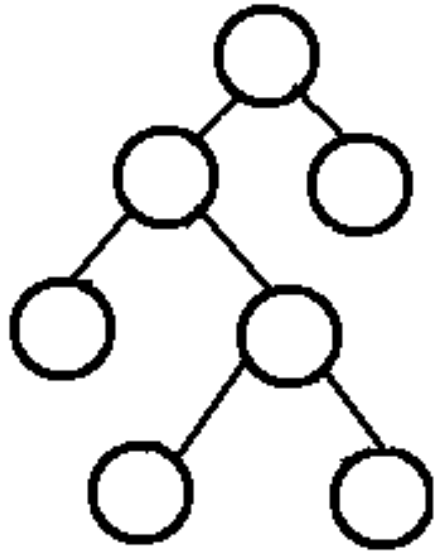

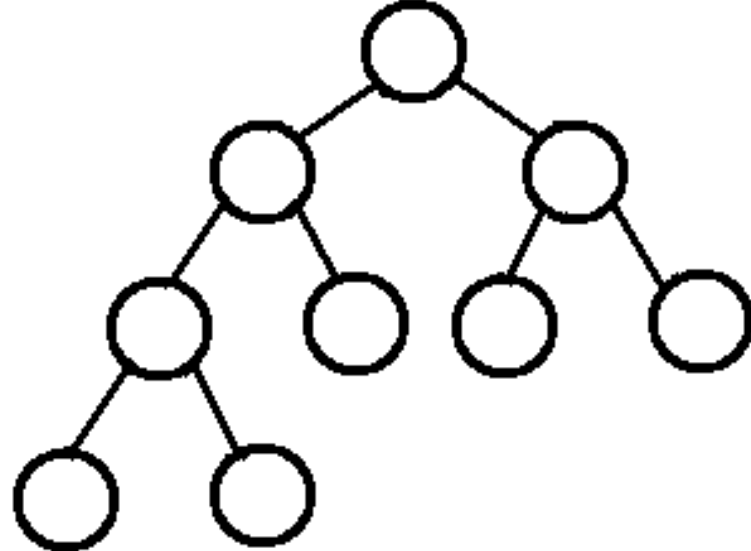
Structura de date Heap

- Un heap este reprezentat de multe ori ca un arbore binar complet
- **Arbore binar complet** – un arbore binar care este complet umplut, cu posibila excepție a ultimului nivel care este umplut de la stânga la dreapta
- *Proprietatea de structură a heap-ului* (heap structure property)

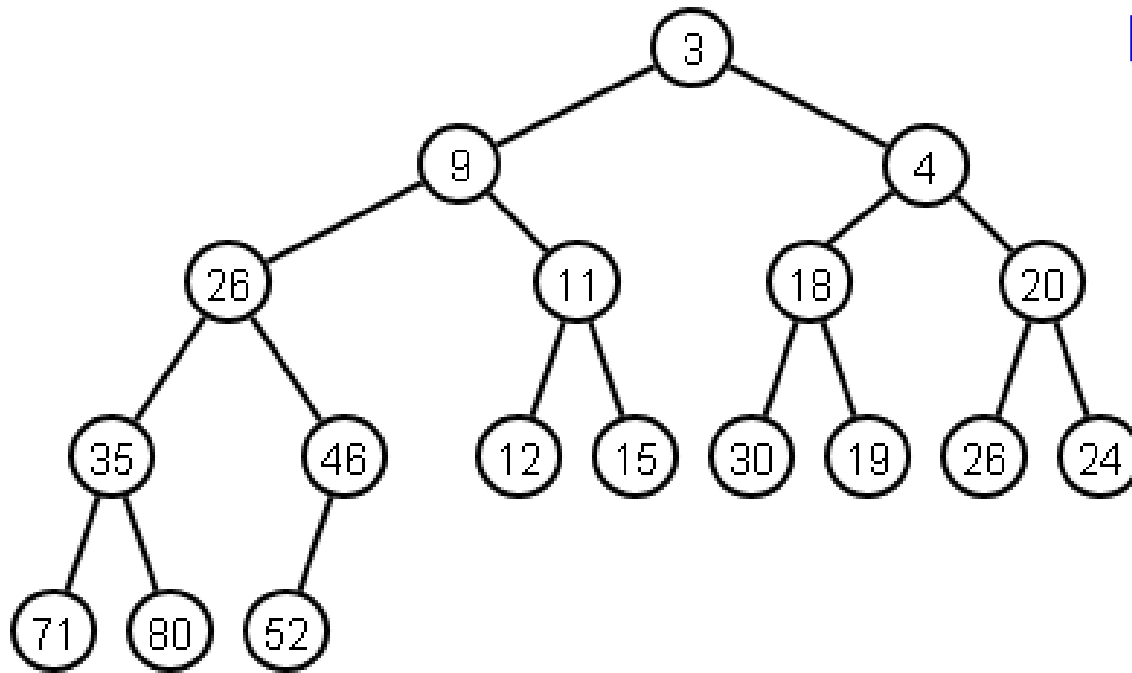
Arbore binar plin

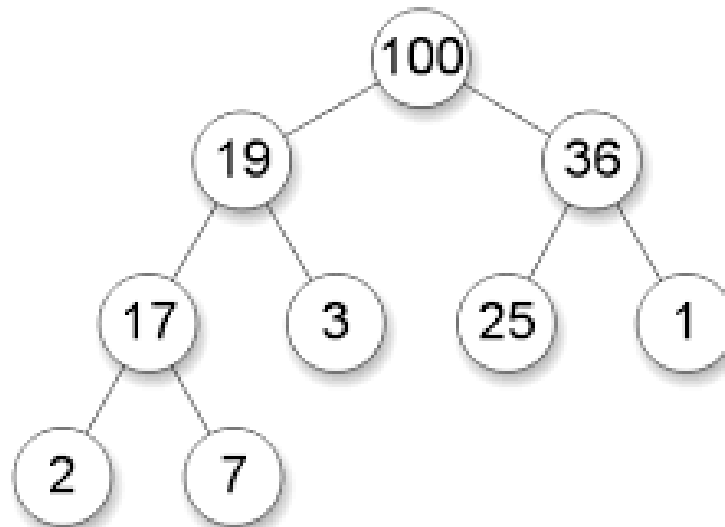
Arbore binar complet

Heap-min binar

Heap-max binar

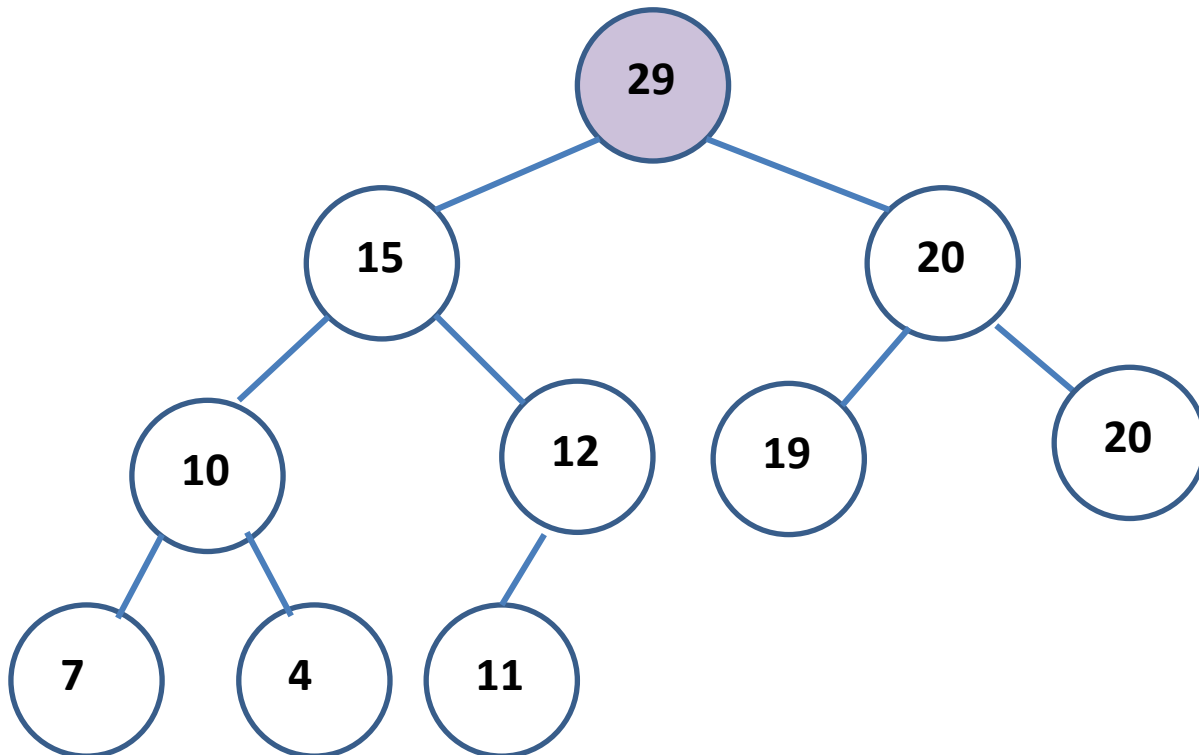
Proprietate Heap

- Un arbore binar complet cu n noduri are înălțimea cel mult $O(\log n)$
- Oferă astfel o aranjare a elementelor din heap care permite o **căutare eficientă**
- DAR operațiile cu heap trebuie să păstreze cele 2 proprietăți de heap

Operații cu Heap

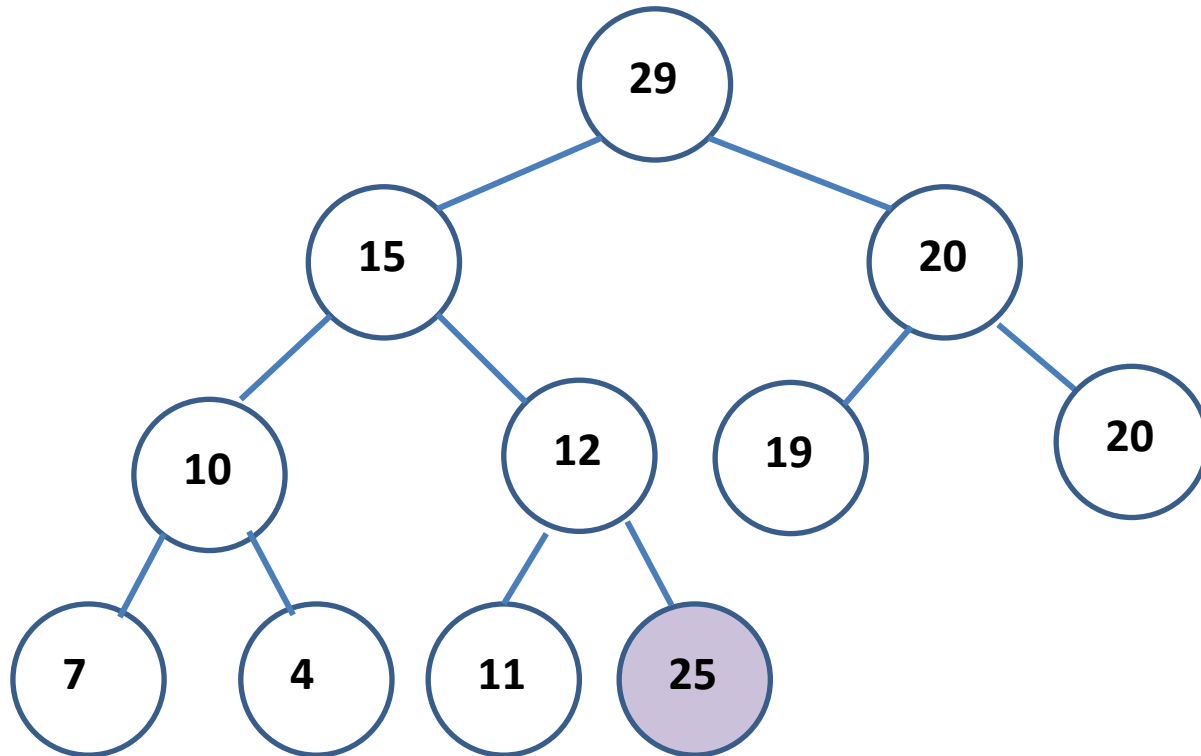
HEAP max

GetMax → 29

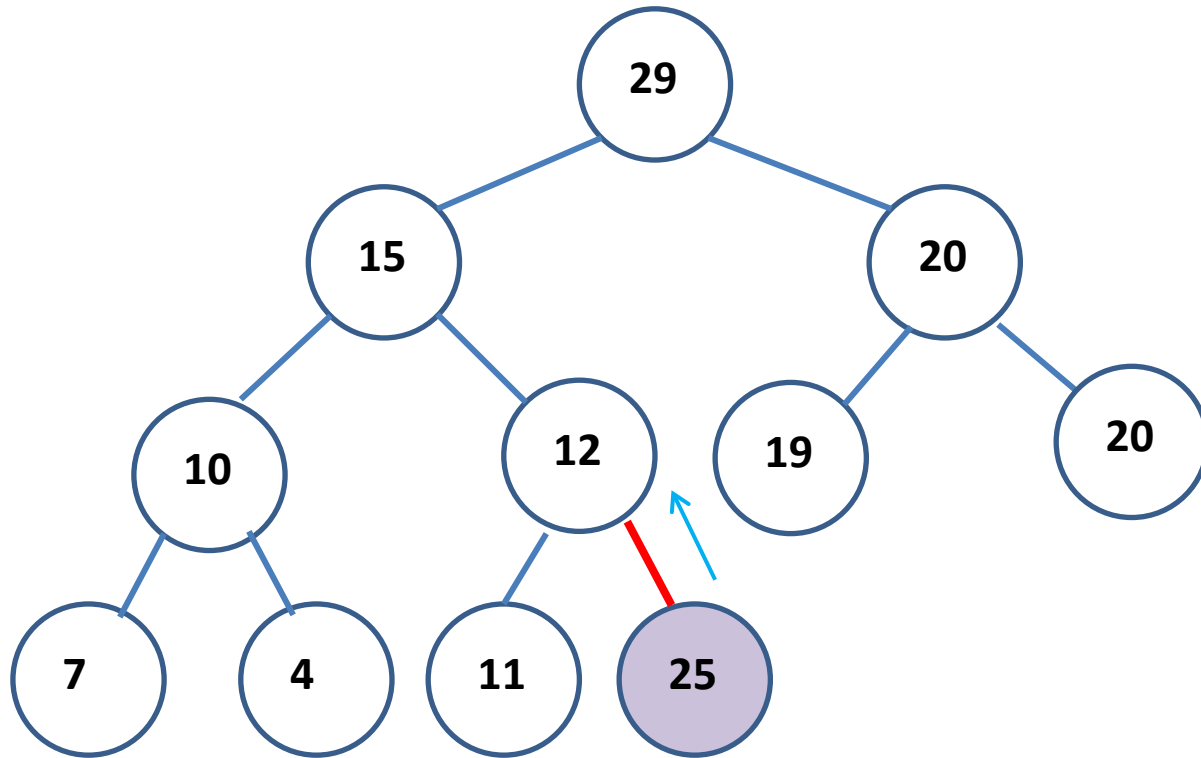
HEAP

Insert 25

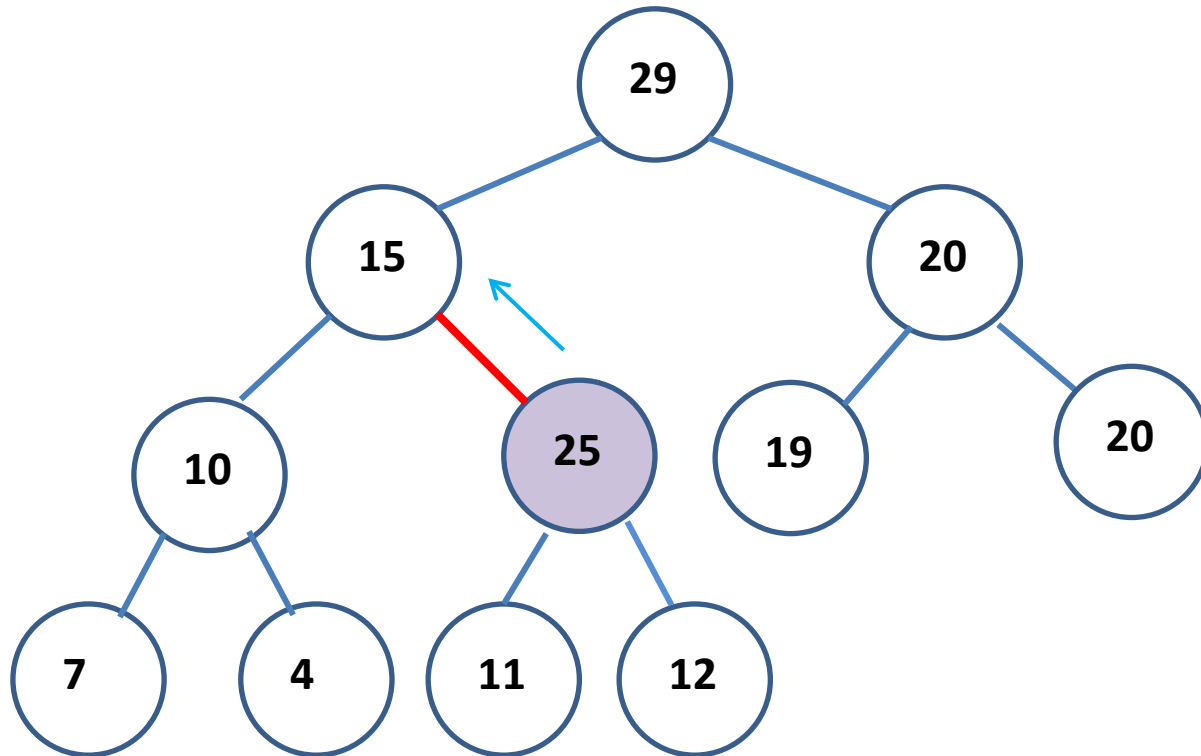
HEAP

SiftUp

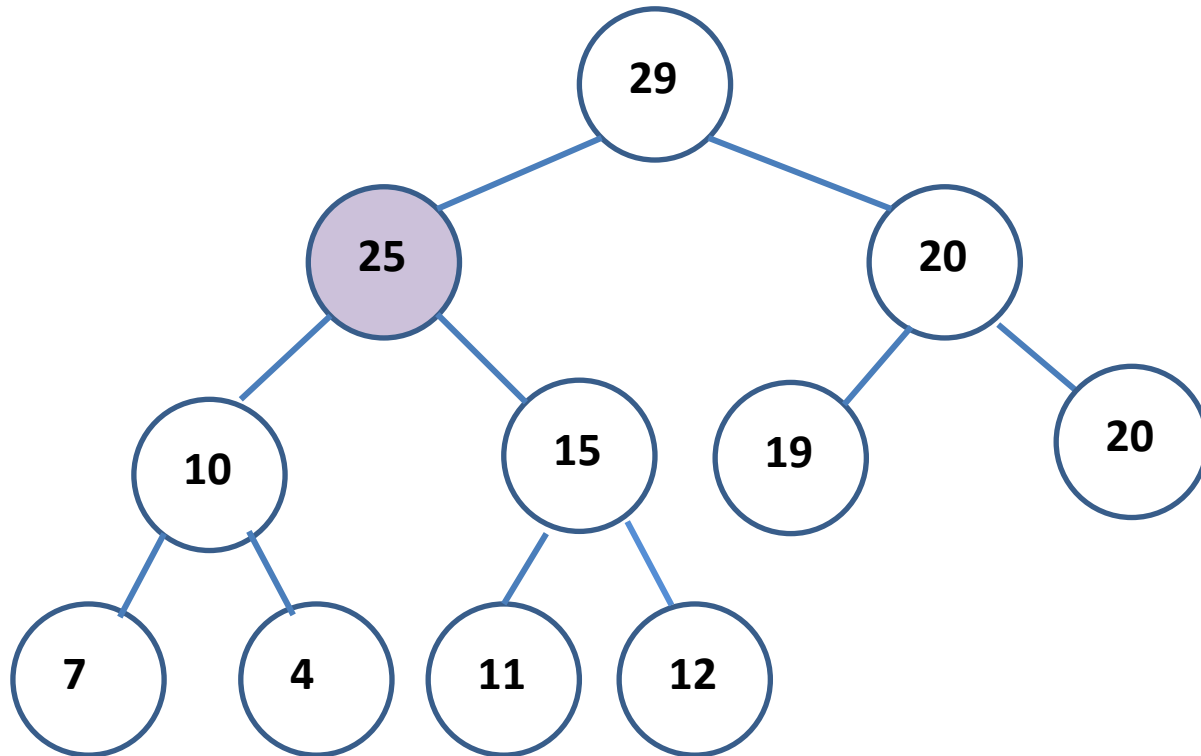
HEAP

SiftUp

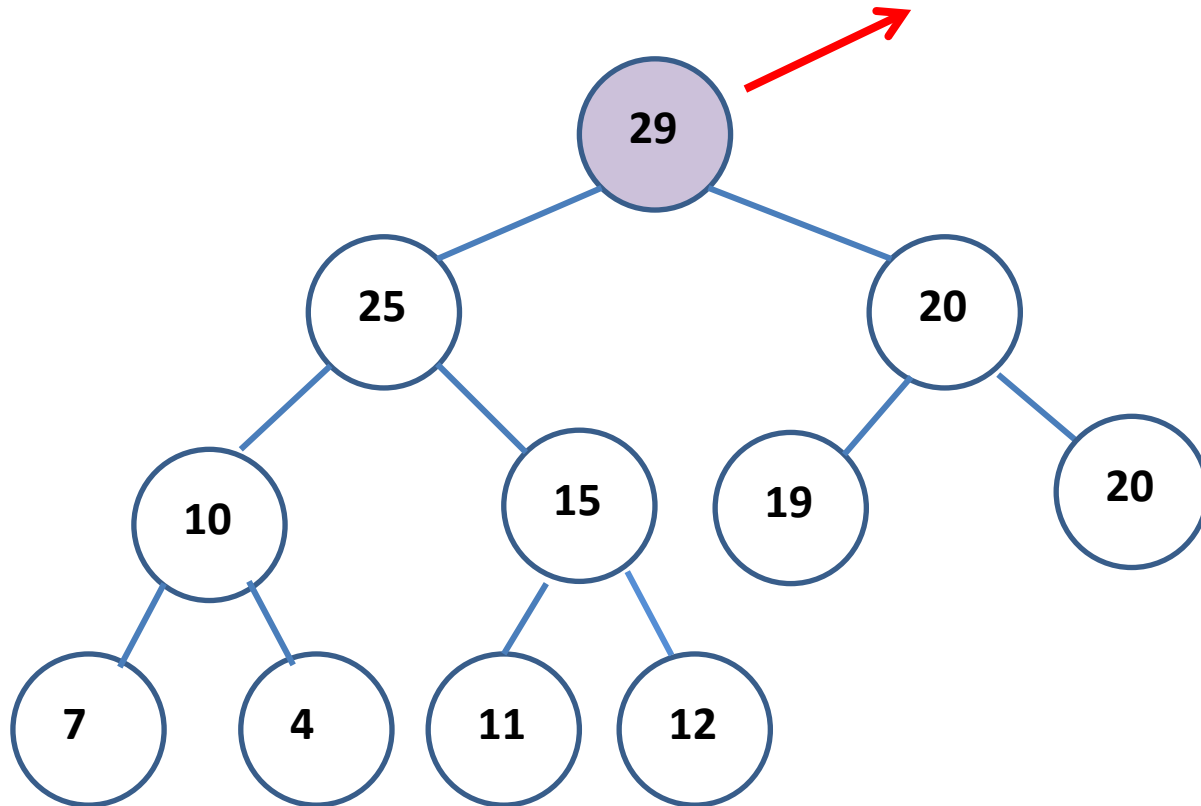
HEAP

Proprietatea de ordonare Heap refăcută

HEAP

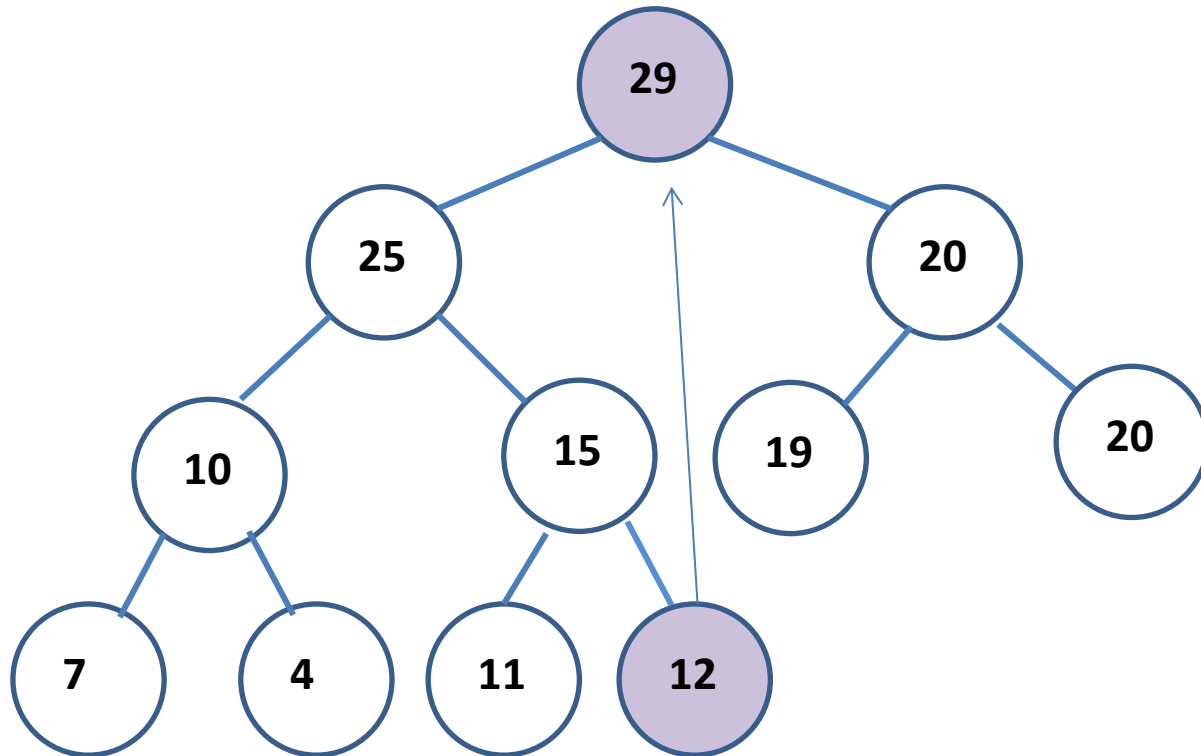
RemoveMax

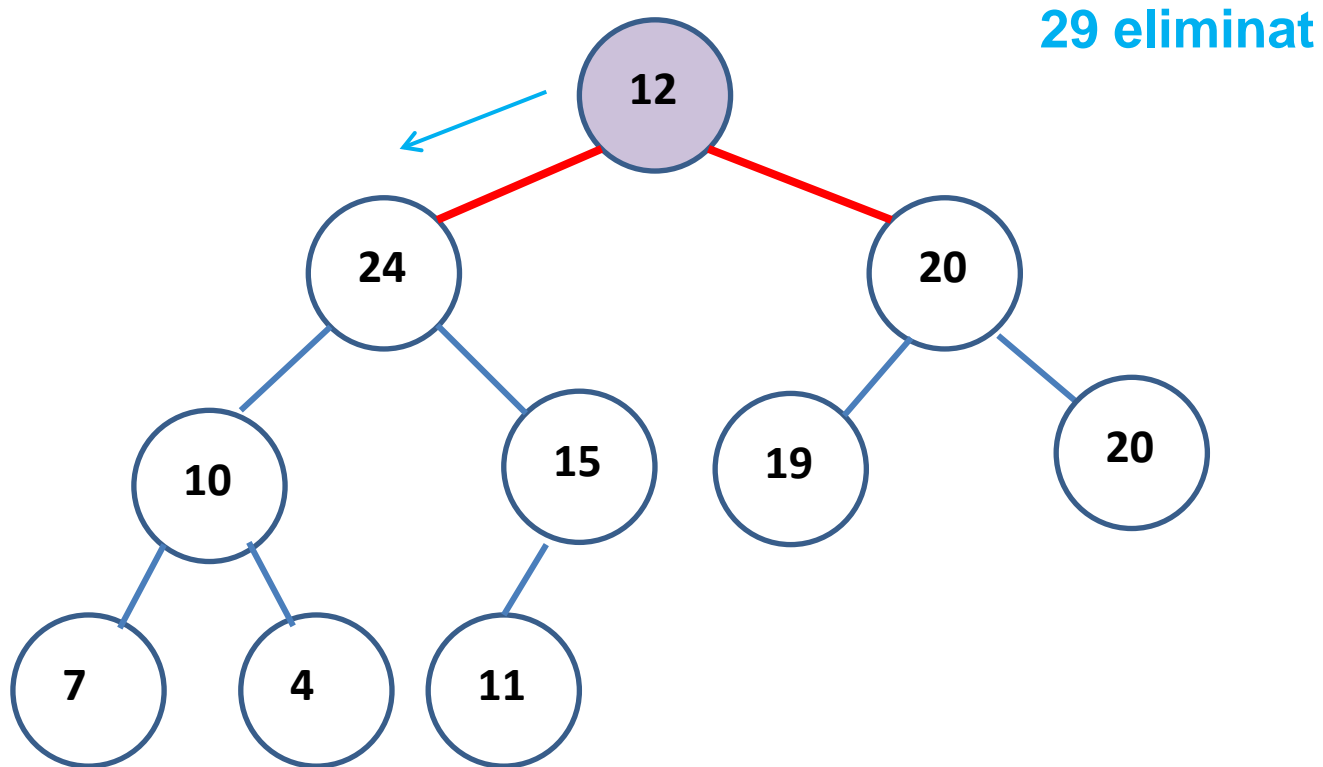
HEAP

RemoveMax

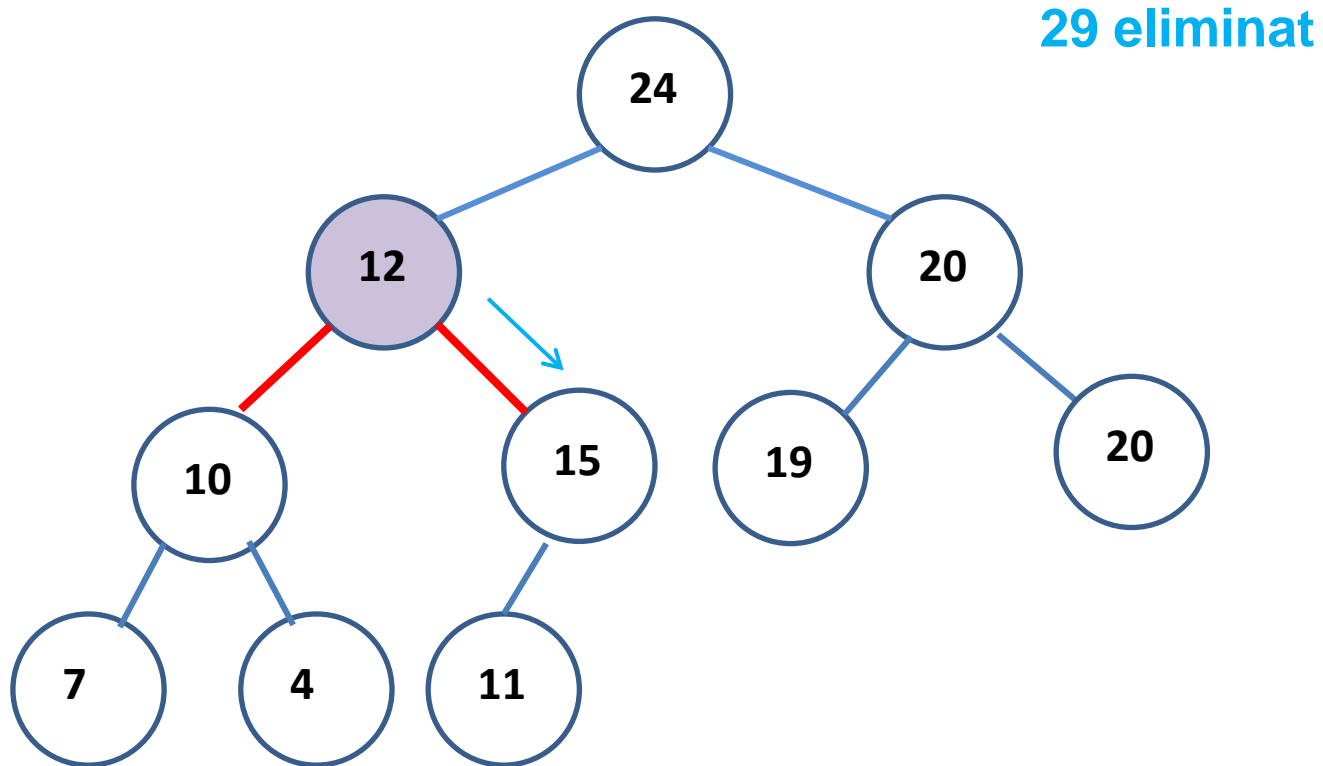
HEAP

SiftDown

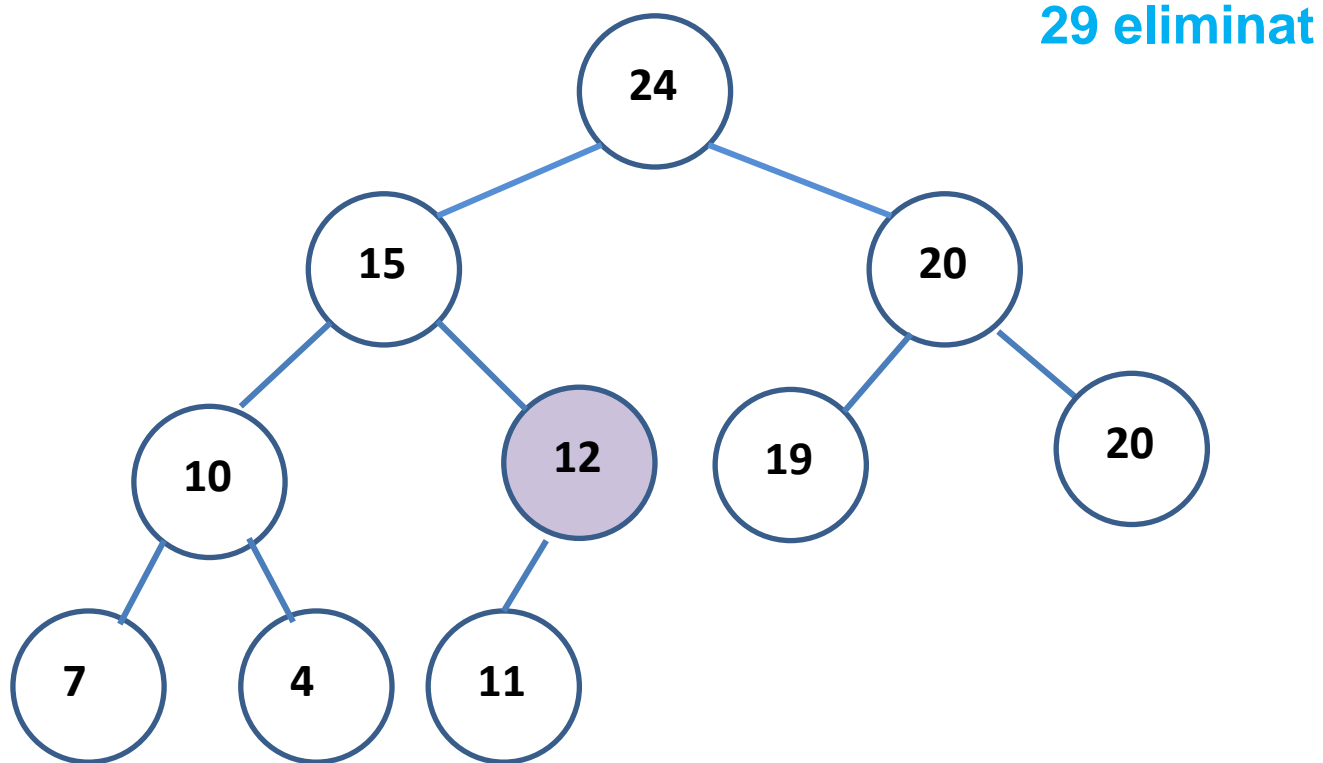
HEAP

SiftDown

HEAP

Proprietatea Heap refăcută

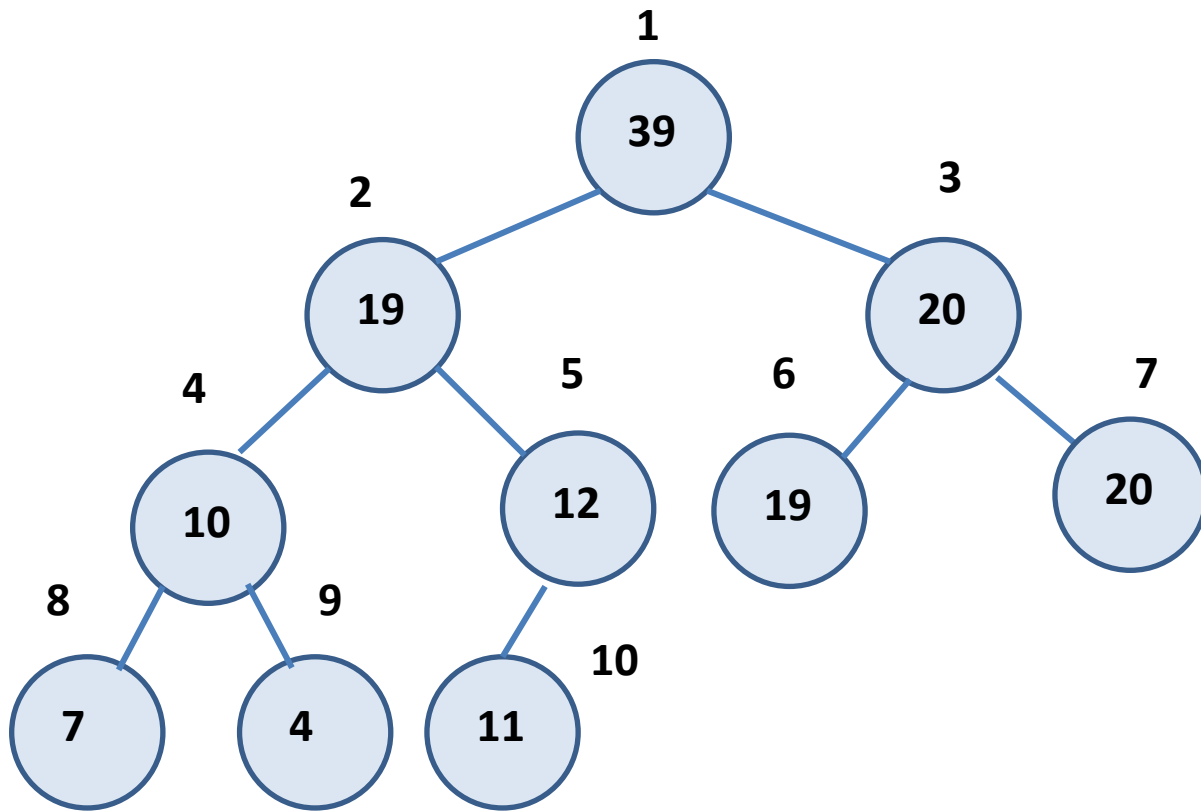

5. Reprezentare Heap

- Un alt avantaj al arborilor binari compleți: pot fi **reprezențați convenabil ca un vector**, deci nu mai avem nevoie de legăturile explicite dintr-un arbore binar.

Reprezentare heap ca vector

$\text{parent}(i) = \lfloor i/2 \rfloor$

$\text{leftchild}(i) = 2*i$

$\text{rightchild}(i) = 2*i + 1$

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
39	19	20	10	12	19	20	7	4	11			

Reprezentare heap ca **vector**

```
typedef char *Item;
```

```
typedef struct
```

```
{    Item content;
```

```
    int prior;
```

```
} ItemType;
```

```
typedef struct heap
```

```
{    long int MaxHeapSize;
```

```
    long int Size;
```

```
    ItemType *elem;
```

```
} PriQueue, *APriQueue;
```

Reprezentare heap ca arbore binar

```
typedef char *Item;
```

```
typedef struct
```

```
{    Item content;
```

```
    int prior;
```

```
} ItemType;
```

```
typedef struct node *APriQueue;
```

```
typedef struct node {
```

```
    ItemType elem;
```

```
    APriQueue lt, rt;} PriQueue;
```


Reprezentare heap cu vector - simplificata

```
typedef int ItemType;
/* elementul este insasi prioritatea */

static long int MaxHeapSize;
typedef struct heap
{
    long int Size;
    ItemType *elem;
} PriQueue, *APriQueue;
PriQueue h;
```

6. Implementare - Pseudocod

Parent(i) intoarce $[i/2]$

LeftChild(i) intoarce $2*i$

RightChild(i) intoarce $2*i+1$

Algoritm Getmax(h)

    intoarce elementul maxim

intoarce h.elem[1]

sfarsit

Implementare - Pseudocod

Algorithm Insert(h, element)

/* modifica h prin efect lateral sau intoarce eroare */

daca h.Size = MaxHeapSize

atunci intoarce eroare /* sau realoca */

h.Size = h.Size+1

h.elem[h.Size] = element

SiftUp(h, h.Size)

sfarsit

Implementare - Pseudocod

Algoritm SiftUp(h, i)

/* modifica h prin efect lateral */

cat timp (i>1) **si** (h.elem[i] > h.elem[Parent(i)])
repeta

    Interschimba (h.elem[Parent(i)], h.elem[i])

    i = Parent(i)

sfarsit

Implementare - Pseudocod

Algoritm ExtractMax(h)

/* modifica h prin efect lateral si intoarce elem maxim*/

rezultat = h.elem[1]

h.elem[1] = h.elem[h.Size]

h.Size = h.Size - 1

SiftDown(h,1)

intoarece rezultat

sfarsit

Algorithm SiftDown(h, i)

/* modifica h prin efect lateral */

maxIndex = i

left = LeftChild(i)   /* left = 2*i */

daca left $\leq$ h.Size **si** h.elem[maxIndex] < h.elem[left]

atunci maxIndex = left

right = RightChild(i)   /* right = 2*i + 1 */

daca right $\leq$ h.Size **si** h.elem[maxIndex] < h.elem[right]

atunci

daca h.elem[left] < h.elem[right]

atunci maxIndex = right

if i $\neq$ maxIndex **then**

    Interschimba (h.elem[maxIndex], h.elem[i])

    SiftDown(h, maxIndex)

sfarsit

Algoritm SiftDownNR(h, i) – varianta nerecursiva

/* modifica h prin efect lateral */

cat timp $2*i \leq h.Size$ **repeta**

$j = 2*i$ /* j=LeftChild(i) */

daca $j < h.Size$ **si** $h.elem[j] < h.elem[j+1]$

atunci $j = j+1$ /* j=RightChild */

daca $h.elem[i] > h.elem[j]$ **atunci break**

Interschimba ($h.elem[i], h.elem[j]$)

$i = j$

sfarsit

Algoritm ChangePri(h, i, noua_p)

/* modifica h prin efect lateral, schimba prioritatea elementului de pe pozitia i*/

vechea_p = h.elem[i]

h.elem[i] = noua_p

daca noua_p > vechea_p

atunci   SiftUp(h,i)

altfel   SiftDown(h, i)

sfarsit

Algorithm ExtractEl(h, i)

/* modifica h prin efect lateral, elimina si intoarce
elementul de pe pozitia i*/

rezultat = h.elem[i]

h.elem[i] = ConstFMARE

SiftUp(h,i)

j = ExtractMax(h)

intoarece rezultat

sfarsit

Implementarea PQ prin Heap

- Implementarea rezultată este eficientă
  - **$O(\log n)$** pentru Insert si ExtractMax
- Este eficientă si din punct de vedere al spațiului folosit
- **O coadă de prioritate poate fi folosită pentru a sorta un sir de elemente**

7. Heapsort

- Sortare utilizând o coadă de prioritate
- **Cel mai simplu: pentru a sorta $a[1] \dots a[n]$**
  - Creează a coadă de priorități vidă **h**
  - **pentru** $i=1$ la n **repeta**
    Insert ($h, a[i]$)
  - **pentru** $i = n$ la 1 **repeta**
     $a[i] = \text{ExtractMax}(h)$

$O(n \log n)$

Heapsort

- Soluția anterioară folosește un spațiu dublu pentru a memora coada de priorități
- **Soluție mai bună: transformarea vectorului de sortat într-un heap**

Heapsort

- Transformăm vectorul într-un heap prin permutarea elementelor lui; cum?
- Reparăm proprietatea de heap de jos în sus
- Inițial proprietatea de heap este satisfăcută în toate frunzele (pe ultimul nivel)
- Reparam toți subarobii pe nivelul imediat superior, și așa mai departe
- Când ajungem la rădăcină, proprietatea de heap este satisfăcută pentru întregul arbore

<http://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/Heapsort.html>

Heapsort

Algoritm BuildHeap(a[1..n])

size = n

pentru i = [n/2] **la** 1 **repeta**

SiftDown(a,i)

sfarsit

O(n log n)

Algoritm Heapsort(a[1..n])

BuildHeap(a)

size = n

cat timp size $\geq$ 2 **repeta**

Interschimba(a[1], a[size])

size = size - 1

SiftDown(a,1)

sfarsit

8. Treaps

- Dacă construim un arbore binar de căutare (BST) cu valori aleatoare ale cheilor – Random Binary Search Tree - arborele rezultat va fi echilibrat cu o mare probabilitate
- Adâncimea medie a unui nod dat este aproximativ $2 \cdot \ln(n)$
- Deci adâncimea arborelui este proporțională cu logaritmul din numărul de noduri cu o mare probabilitate
- Dacă structurăm un BST ca și cum ar fi un arbore aleator vom obține o structură destul de bună

Treaps

- Tree + Heap $\rightarrow$ Treap
- Structură de date care combină BST cu Heap binar
- Fiecare nod conține (*info*, *prioritate*)
  - info* – informația din arbore
  - prioritate* – un număr aleator
- Treap:
  - Are proprietatea de arbore binar de cautare (*info*)
  - Are proprietatea de ordonare din Heap binar (*prioritate*)

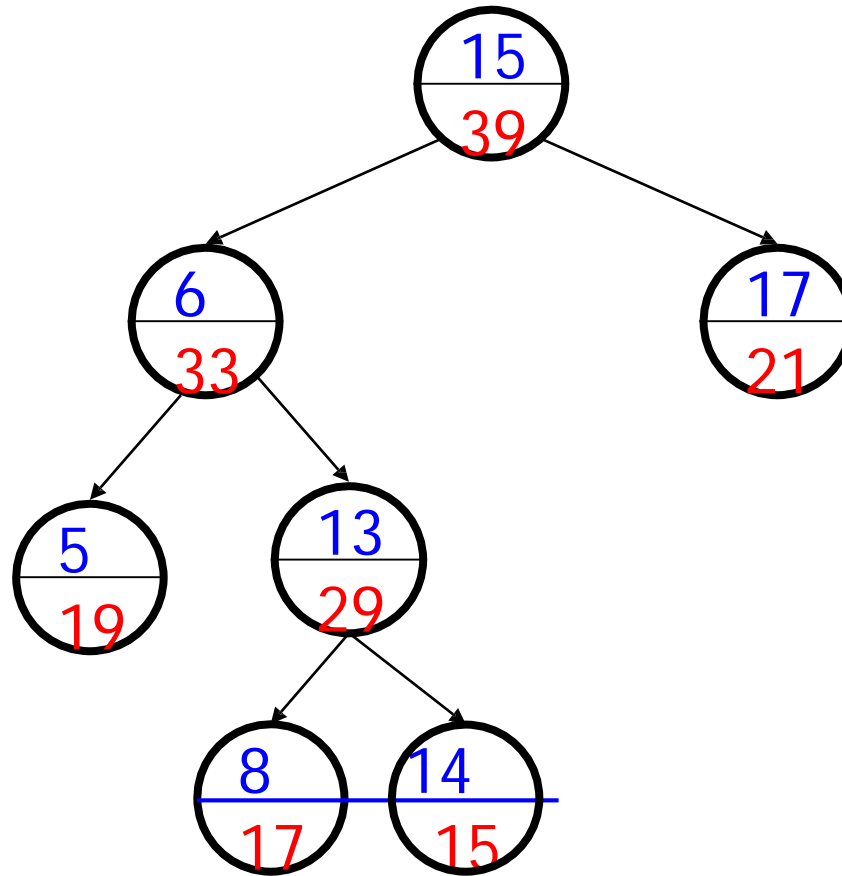
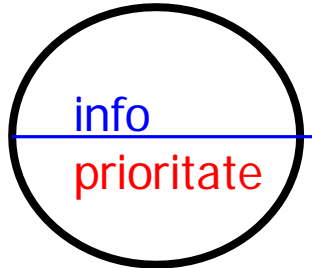

Treaps

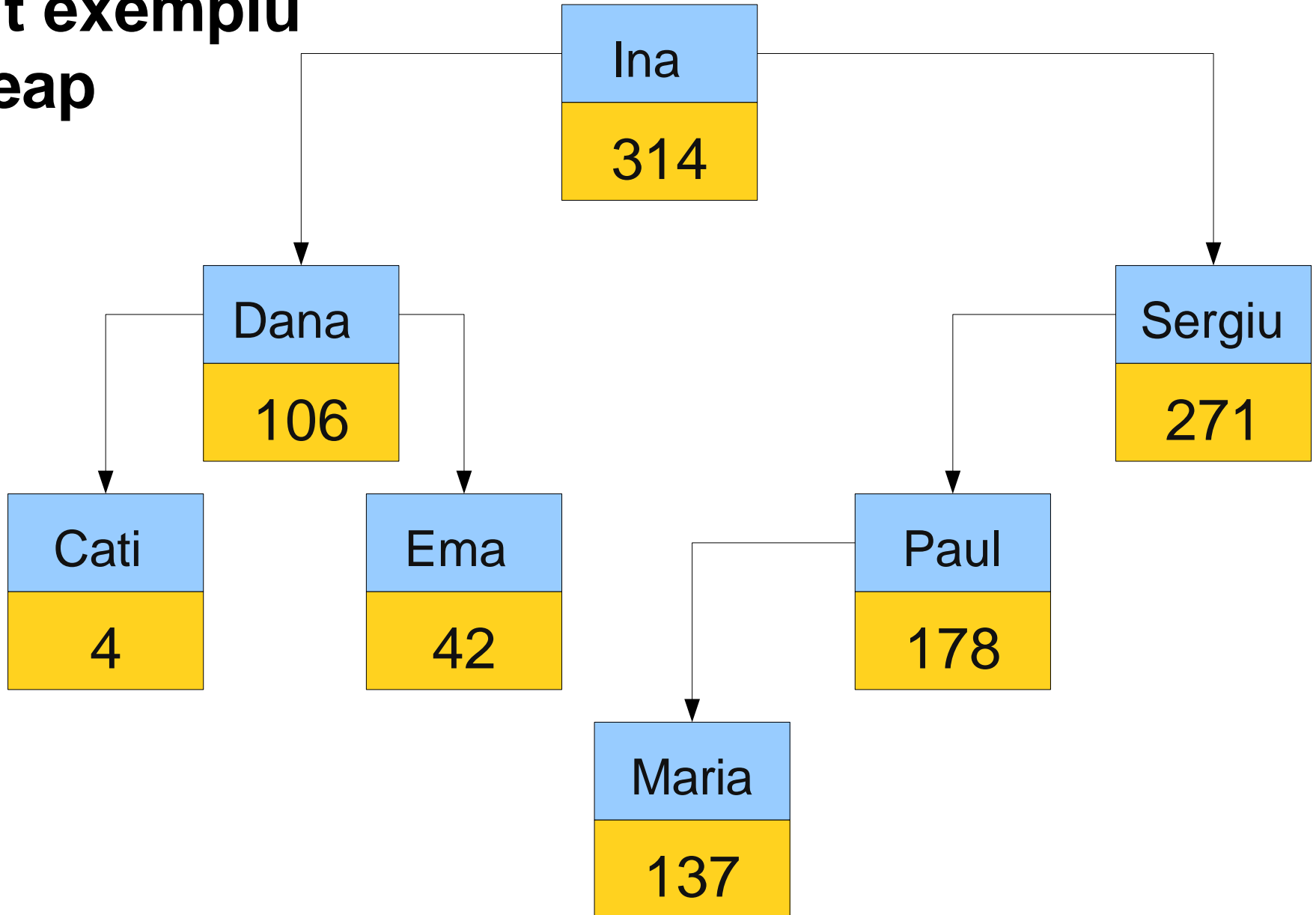

```
typedef struct node *Treap;  
typedef struct node {  
    int    key;  
    int    pri;  
    Treap  lt, rt;} TreapNode;
```

Exemplu treap

Alt exemplu treap

Operații

- Cautare – analog cu cea de la arbori binari de cautare

- Inserare

- Eliminare

(vezi implementare pe tabla)

- Alte operații

- Union

- Intersection

- Set difference

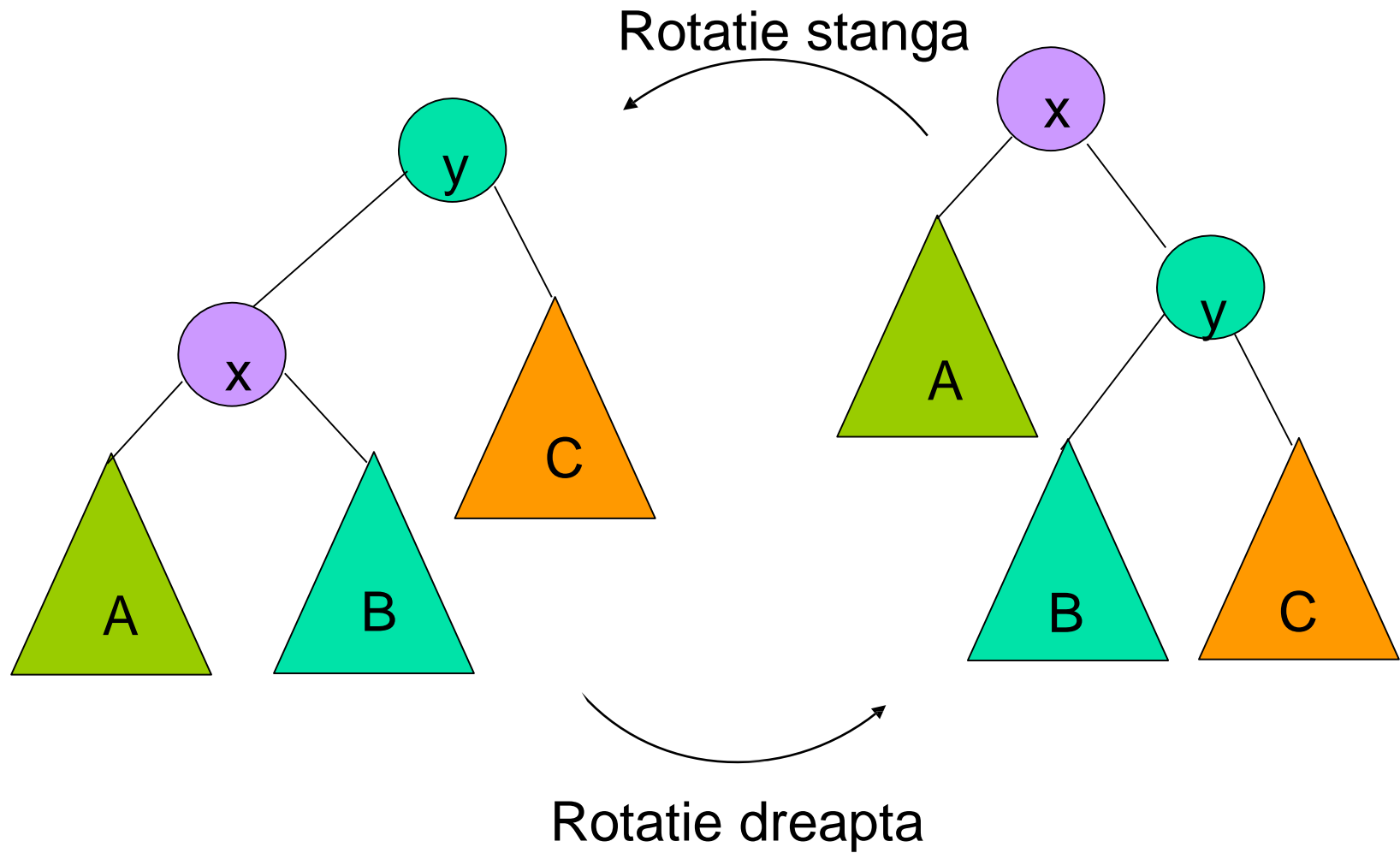
- Operații ajutătoare: Split și Join (Merge)

Inserare in treap

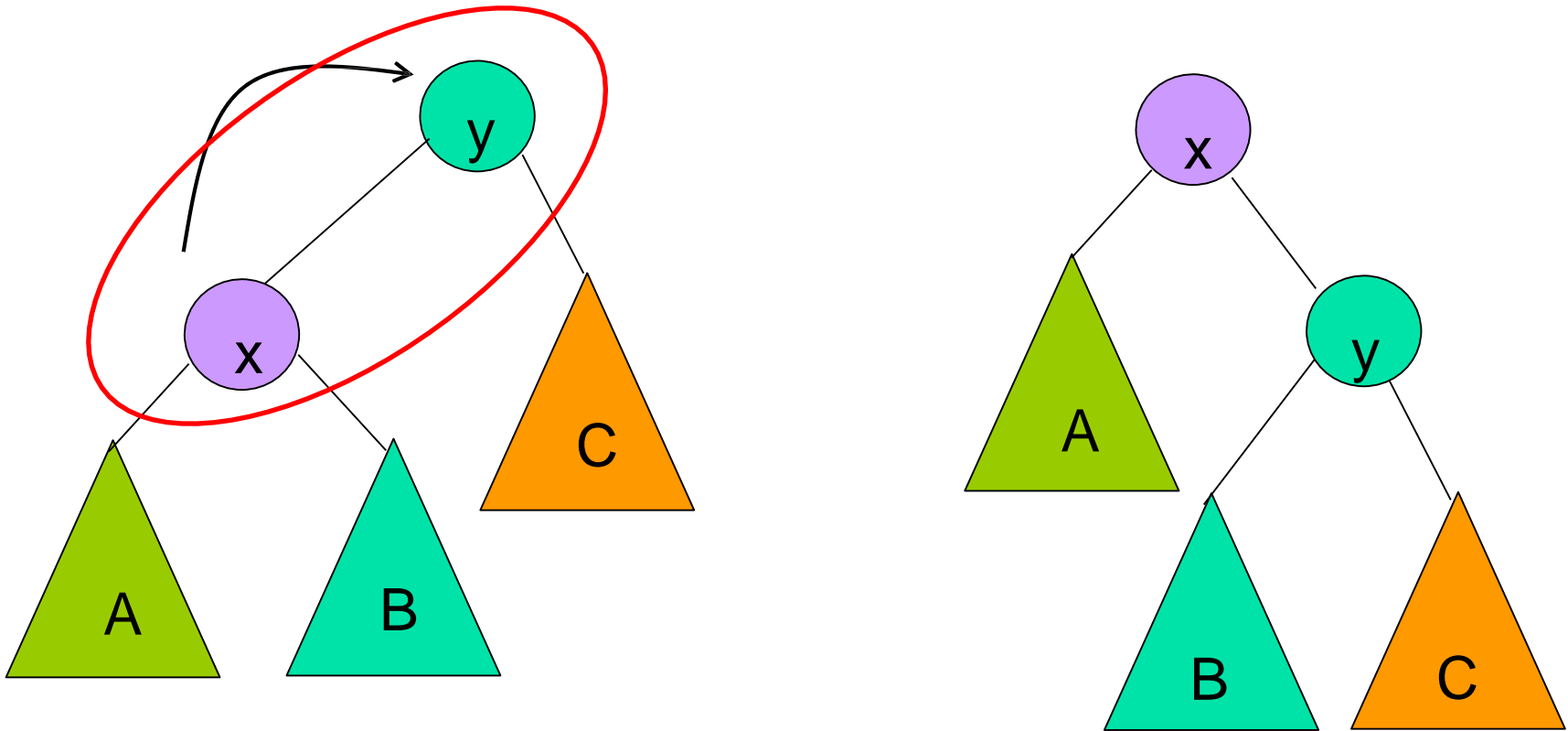
- se genereaza o prioritate aleatoare pentru nodul inserat
- **se insereaza** informatia in treap folosind regula de inserare de la **arbori binari de cautare**
- **se actualizeaza** structura arborelui pentru a se asigura conditia de ordonare din **heap** raportata la prioritatile din nodurile arborelui: **rotatii dreapta / stanga**

Rotatii

Rotatie dreapta

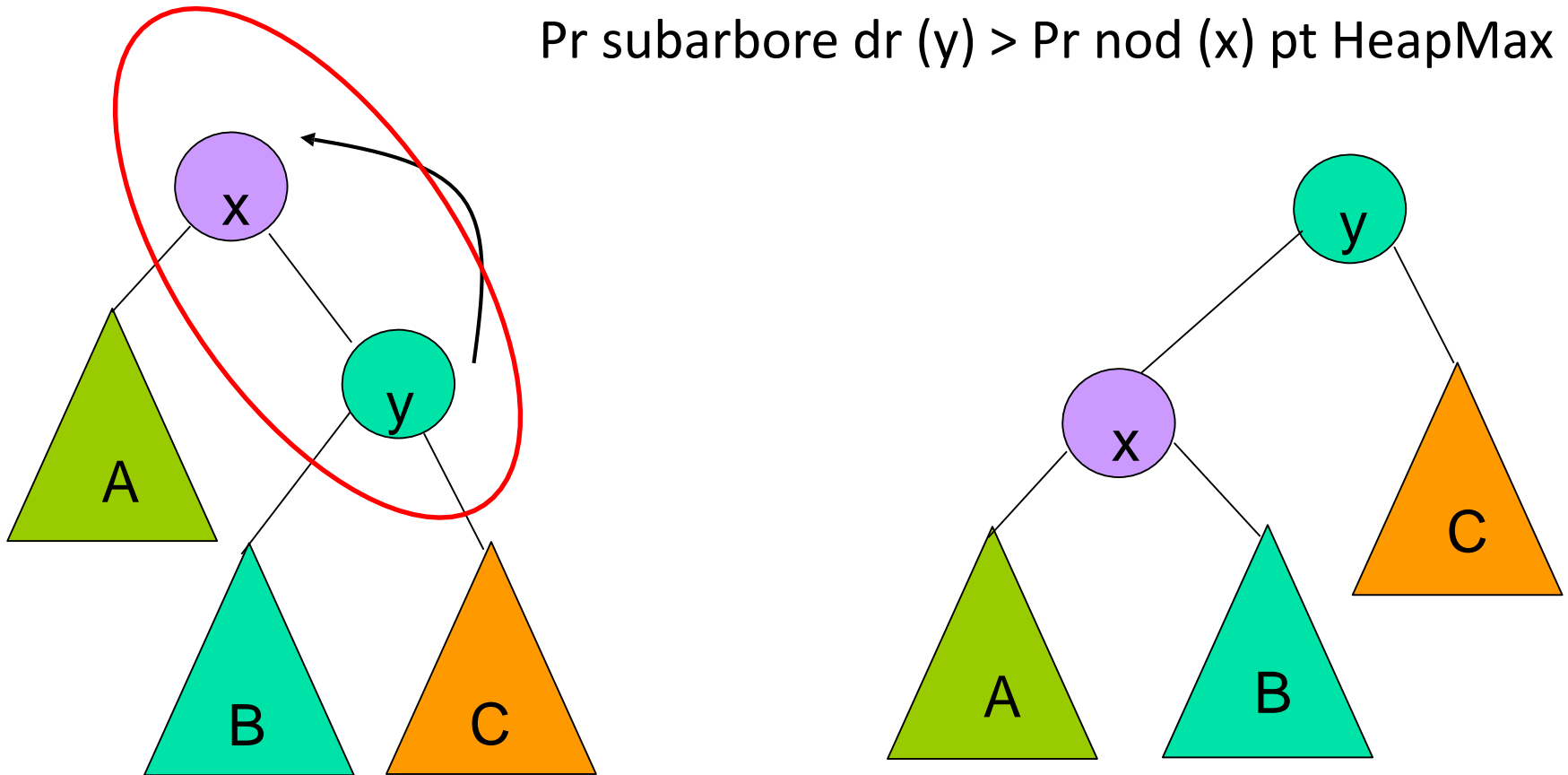
Pr subarbore st (x) > Pr nod (y) pt HeapMax

Rotatie dreapta

Rotatie stanga

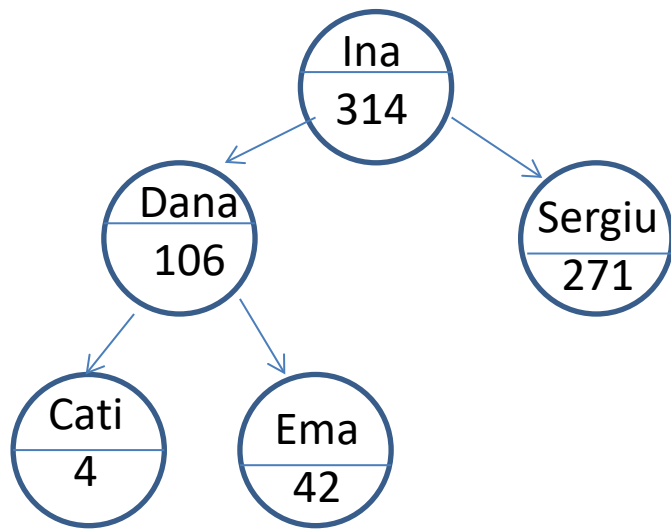
Pr subarbore dr (y) > Pr nod (x) pt HeapMax

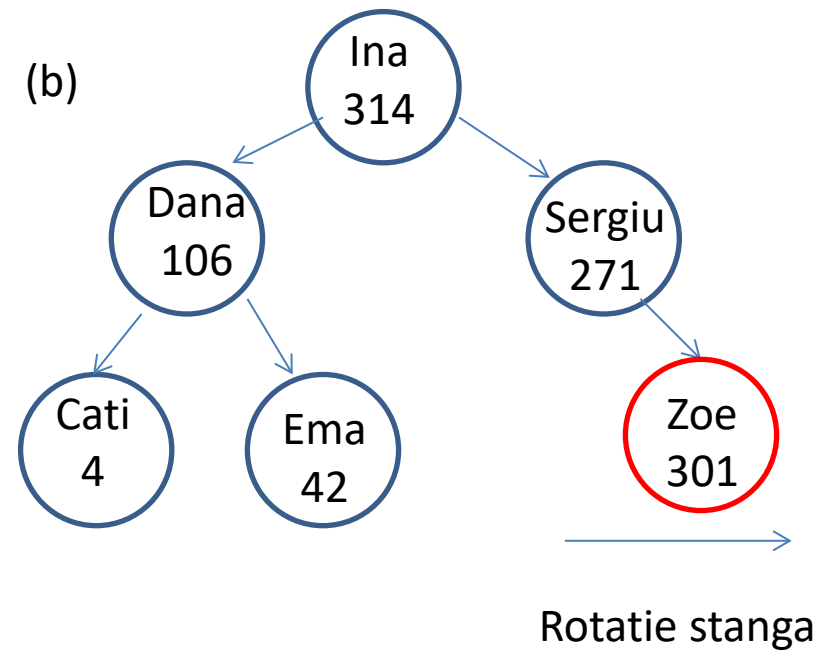
Rotatie stanga

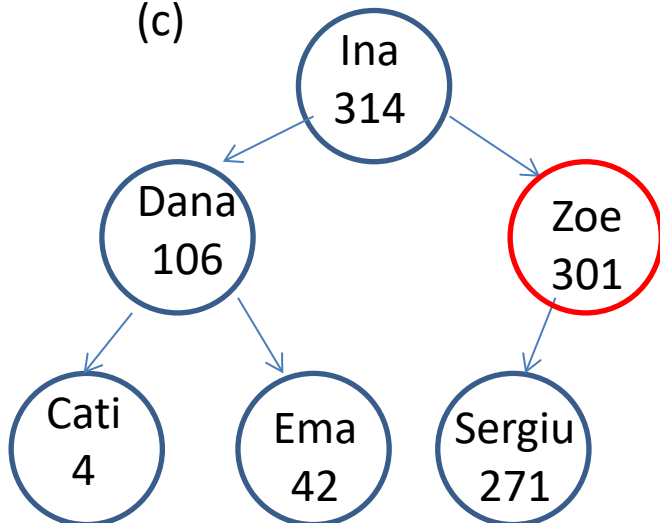
(a)

(b)

(c)

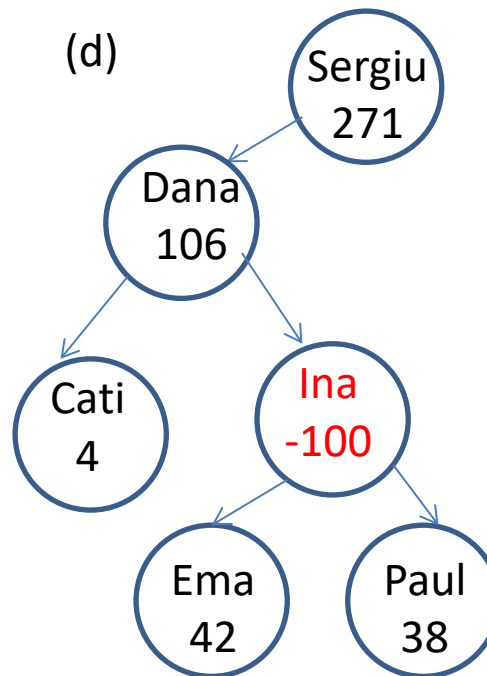
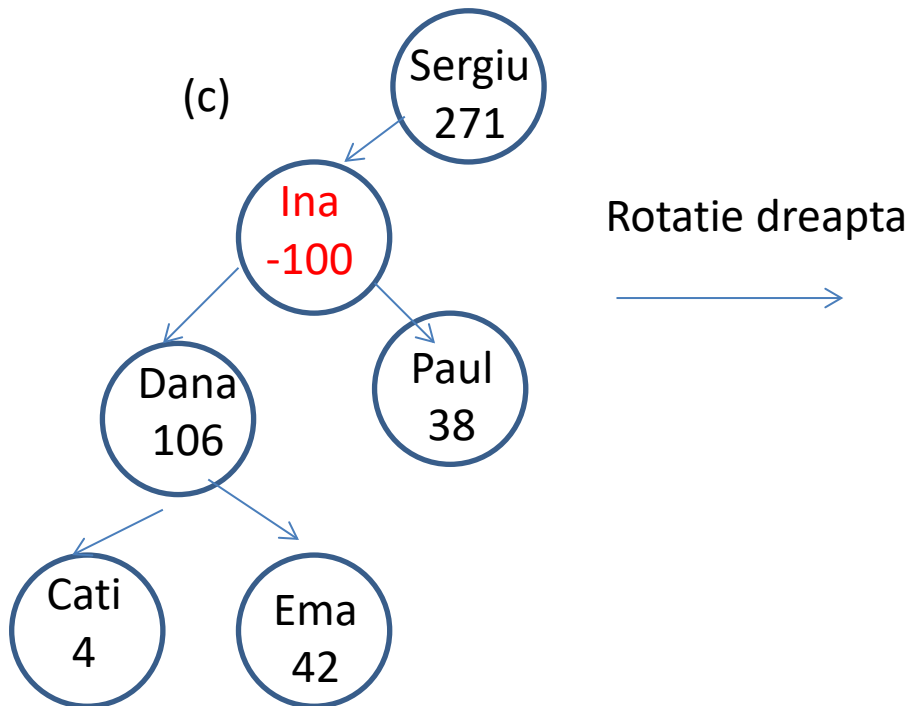
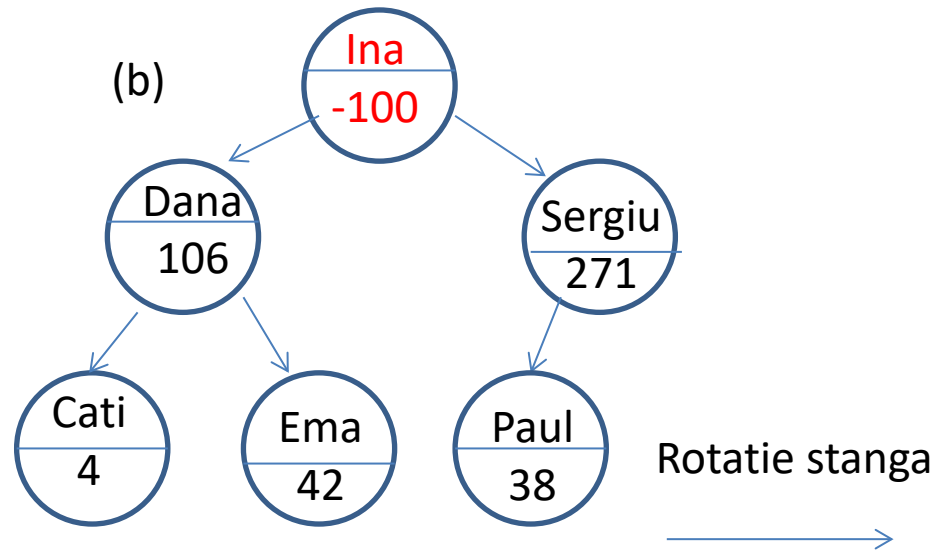
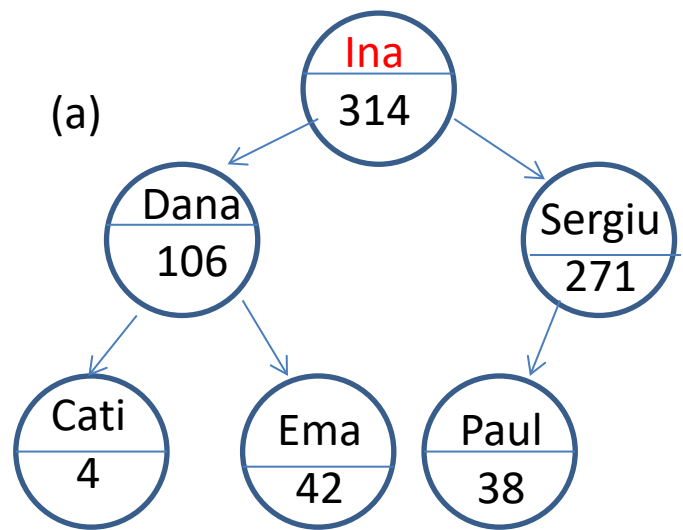
**Inserare cheie Zoe,
prioritate 301 generata aleator**

Eliminare

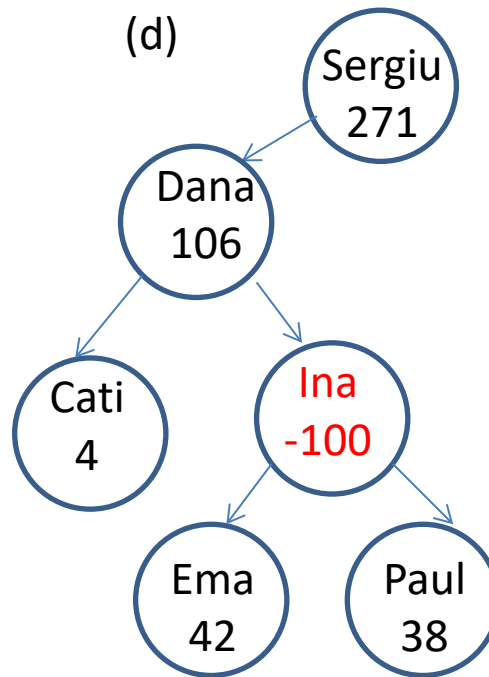
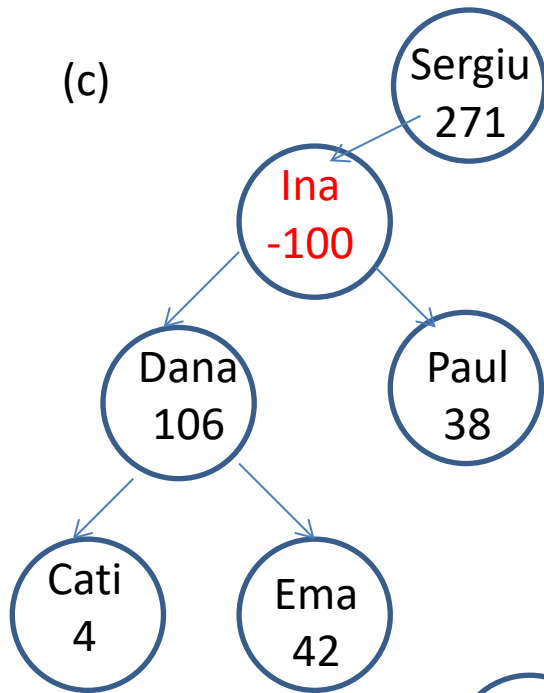

- Cauta x in arbore (analog cautare in arbore binar de cautare)
- Daca x este frunza atunci sterge nod
- Altfel inlocuieste prioritatea nodului x cu ***-inf***
- Propaga nodul cu informatia x pana ajunge o frunza
(prin rotatii successive: stanga / dreapta)
- Sterge frunza ce contine informatia x din arbore
- Rotatia se face cu nodul avand prioritatea cea mai mare dintre cei 2 copii ai nodului x

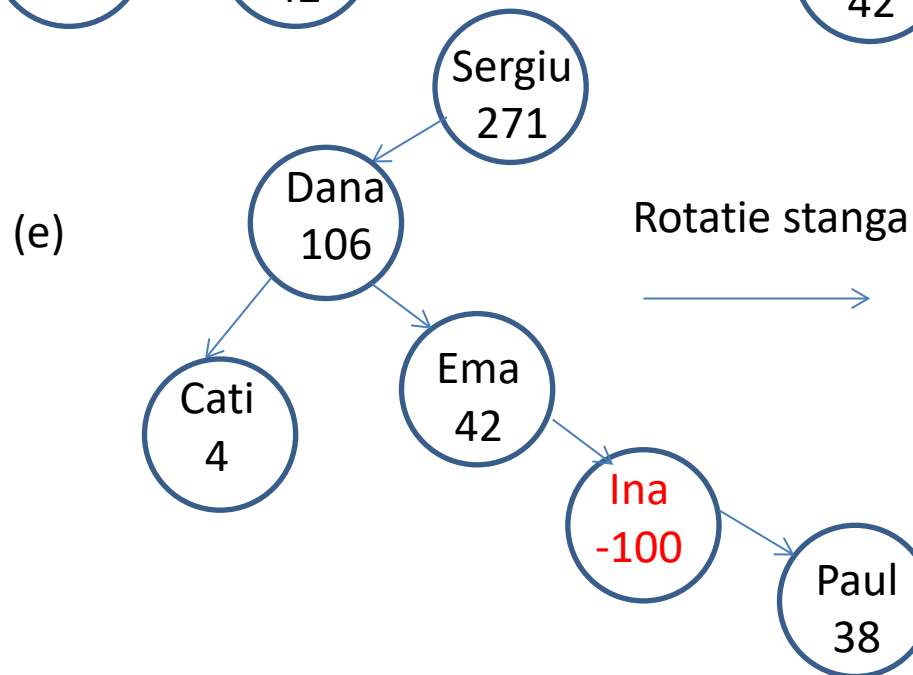
Eliminare cheie Ina

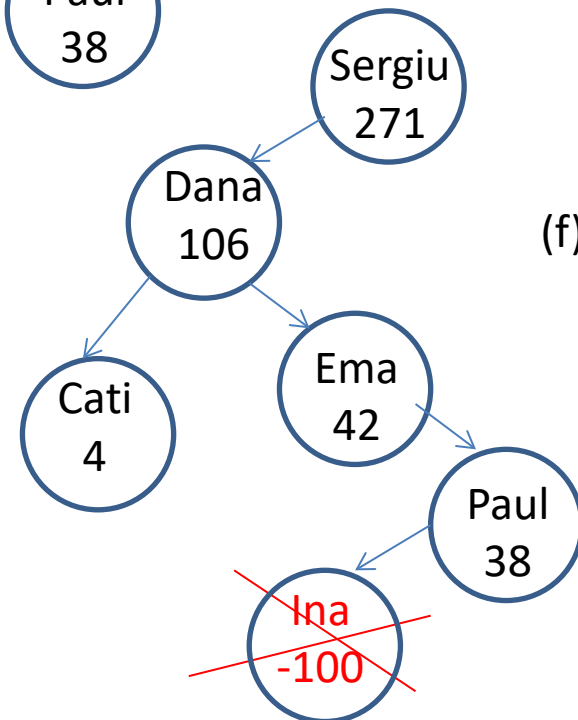
Eliminare cheie Ina

Rotatie dreapta

Rotatie stanga

Treap – alte operatii

- Alte operatii
  - Union
  - Intersection
  - Set difference
  - Operații ajutătoare: Split, Join (Merge)

Split

- Treap T
- Separa T in doua treapuri T_L si T_R dupa cheia k
- $\text{split}(T, k)$ rezultă T_L si T_R
- $\forall x_1 \in T_L, x_2 \in T_R :$
 $\text{key}(x_1) \leq k$ si $\text{key}(x_2) > k$

Split

Caz 1: Cheia k nu se afla in treap

- Genereaza un nou nod x cu cheia k si prioritatea ∞ .
- Insereaza x in T (**x va fi radacina arborelui**)
- Sterge radacina arborelui:
 $T_L =$ subarbore stang, $T_R =$ subarbore drept

Caz 2: Daca cheia k se afla in treapul T

- Se elimina din treapul T nodul cu cheia k
- Se realizeaza operatia de split (cazul 1)
- Se insereaza nodul cu cheia k in treapul T_L

Join

- Unește două tripuri T_L și T_R
- **Join** se realizează în mod **invers** operației de **split** prin unirea celor 2 treapuri T_L și T_R în jurul unei chei k

$\forall x_1 \in T_L, x_2 \in T_R:$

$$\text{key}(x_1) < k < \text{key}(x_2)$$

- $\text{join}(T_L, k, T_R)$ – rezulta un treap
- Se creează un nod rădăcină cu cheia k și prioritate ∞ , ce are ca subarbore stâng pe T_L , iar ca subarbore drept pe T_R
- Sterge nodul cu cheia k

Union

- construiești un nou treap, pe baza a două treapuri $T1$ și $T2$

union($T1, T2$) /* întoarce un nou treap T */

dacă $T1 == \text{vid}$ **atunci întoarce** $T2$

altfel dacă $T2 == \text{vid}$ **atunci întoarce** $T1$

altfel dacă $\text{prioritate}(\text{radacina}(T1)) < \text{prioritate}(\text{radacina}(T2))$
atunci interschimba $T1$ cu $T2$

/* $\text{prioritate}(\text{radacina}(T1)) > \text{prioritate}(\text{radacina}(T2))$ */

$T1$ este de forma $TL1, r, TR1$ /* r cheia din radacina lui $T1$ */

/* Toate cheile din $TL1 \leq r$ și toate cheile din $TR1 > r$ */

$TL2, TR2 = \text{split}(T2, r)$

întoarce $\text{join}(\text{union}(TL1, TL2), r, \text{union}(TR1, TR2))$

Alte operatii

- Intersection
- Set difference

Pentru examen

Treaps

- Structuri eficiente, asigura un bun timp mediu (average)
- Au performanțe asemănătoare cu arborii echilibrați dar se implementează mai simplu

Treaps

- Se pot implementa ușor pe structuri paralele
- Folosite in multe aplicații, de exemplu wireless networking, memory allocation, fast parallel aggregate set operations
- Se pot utiliza pentru implementarea unor structuri de date avansate cum ar fi weighted trees, interval trees